

Streszczenie

STRUKTURA KAPITAŁU PRZEDSIĘBIORSTW W WARUNKACH NIESTABILNOŚCI OTOCZENIA GOSPODARCZEGO W SEKCJI ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA

Kształtowanie odpowiedniej struktury kapitału jest nie tylko zagadnieniem teoretycznym, lecz stanowi również praktyczne wyzwanie dla menedżerów. Struktura kapitału jest ważnym czynnikiem rozwoju przedsiębiorstwa oraz wpływa na jego wartość. Na strukturę kapitału mogą oddziaływać determinanty wewnętrzne oraz zewnętrzne, takie jak zmiany otoczenia gospodarczego, w tym jego niestabilność.

Przykładem niestabilnego otoczenia gospodarczego jest pandemia COVID-19. W ujęciu makroekonomicznym pandemia oraz związana z nią polityka lockdownów doprowadziły do jednoczesnego wystąpienia negatywnych szoków popytowych i podażowych. Szczególnie silnie skutki pandemii odczuły sekcje gospodarki, w których ważna jest mobilność i bezpośrednie kontakty społeczne, w tym sekcja zakwaterowanie i gastronomia. W ujęciu mikroekonomicznym zamknięcie gospodarki i ograniczenie mobilności społecznej wpłynęły na funkcjonowanie przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Celem rozprawy było zidentyfikowanie wpływu wewnętrznych czynników kształtujących strukturę kapitału przedsiębiorstw z sekcji zakwaterowanie i gastronomia w warunkach niestabilności otoczenia gospodarczego na przykładzie pandemii COVID-19. Analizowany problem badawczy związany jest badaniem struktury kapitału, tłem do rozważań jest niestabilne otoczenie gospodarcze (aspekty makro- i mikroekonomiczne).

Przeprowadzone w ramach niniejszej rozprawy badanie empiryczne potwierdziło, że przedsiębiorstwa z polskiej sekcji zakwaterowanie i gastronomia w latach 2016-2023 kształtowały swoją strukturę kapitału przede wszystkim zgodnie z teorią hierarchii źródeł finansowania. Ponadto badanie dostarczyło dowodów na negatywny wpływ rentowności operacyjnej aktywów na strukturę kapitału. Przedsiębiorstwa, które osiągały wyższe zyski wykazywały większą skłonność do samofinansowania np. poprzez zysk zatrzymany. Wykazano, że wpływ niestabilności otoczenia gospodarczego wywołanej pandemią COVID-19 na strukturę kapitału przedsiębiorstw zależał od zdolności do kontynuowania działalności: był negatywny, w badaniu obejmującym wszystkie przedsiębiorstwa z sekcji zakwaterowanie i gastronomia, a w badaniu obejmującym przedsiębiorstwa z sekcji zakwaterowanie i gastronomia zdolne do kontynuowania działalności był pozytywny.

Poprzez zastosowanie podejścia badawczego dotąd niewykorzystywanego w tym obszarze analiz, czyli włączenia do modeli interakcji, ustalono, że niestabilność otoczenia gospodarczego moderowała wpływ wewnętrznych determinant na strukturę kapitału. Największy efekt moderujący pandemii COVID-19 wykazano na wpływ struktury aktywów na strukturę kapitału. Ponadto wykazano, że pandemia COVID-19 nie zmieniła znacząco dotychczasowych mechanizmów kształtujących strukturę kapitału. Uzyskane wyniki mają ważne implikacje teoretyczne dla badań nad strukturą kapitału. Wyniki badania mogą stanowić wskazania dla kadry zarządzającej przedsiębiorstwami z sekcji zakwaterowanie i gastronomia.

Słowa kluczowe: struktura kapitału, COVID-19, determinanty struktury kapitału, zakwaterowanie i gastronomia, niestabilność, teoria hierarchii, teoria substytucji